Brilafwijkingen

Patiënteninformatie oogheelkunde

Brilafwijkingen

Inleiding

Om met de ogen scherp te kunnen zien, breekt het oog de lichtstralen zo af dat deze precies op het netvlies samenkomen. In een normale situatie heeft men bij het kijken op afstand een ontspannen ooglens. Voor het dichtbij kijken, spannen de spieren rond de ooglens zich aan. De lens krijgt dan een bollere vorm. Zo past het oog zich aan om op alle afstanden goed en scherp te kunnen zien.

Het ontspannen en aanspannen van de ooglensspieren noemt men accommoderen. Ook de vorm van het oog en het hoornvlies spelen een rol in het breken van de lichtstralen. De hersenen verwerken de beelden die op het netvlies terechtkomen. Er bestaan veel afwijkingen in het oog die van invloed zijn op het gezichtsvermogen. De meest voorkomende vindt u hieronder.

Bijziendheid (myopie)

Is de oogbol te lang of is de breking van het oog te sterk? Dan valt het beeld voor het netvlies.

U ziet de beelden dichtbij scherp maar op afstand wazig. Om het beeld scherp te krijgen, is een correctie met een holle (min) lens nodig. Bijziendheid neemt over het algemeen toe tot aan het einde van de puberteit. Daarna blijft de sterkte meestal hetzelfde.

Verziendheid (hypermetropie)

Is de oogbol te kort of is de breking van het oog te zwak? Dan valt het beeld achter het netvlies.

U ziet de beelden op afstand scherp maar dichtbij wazig. Om het beeld scherp te krijgen, spannen de lensspieren zich extra aan. Dit kan klachten geven zoals hoofdpijn, vermoeidheid en leesproblemen. Door correctie met een bolle (plus) lens kunt u dichtbij scherper zien zonder dat de lensspieren zich te veel moeten aanspannen. De meeste kinderen met verziendheid kunnen goed accommoderen. Hierdoor lijkt het alsof zij zonder bril goed kunnen zien. De ogen houden dit niet lang vol. Bij een hoge verziendheid kunnen kinderen dan scheel gaan kijken. Bij het ouder worden, neemt het accommodeervermogen geleidelijk af.

Cilinderafwijking (astigmatisme)

Naast bijziendheid of verziendheid kan er sprake zijn van een cilinderafwijking. Dat wil zeggen dat er een verschillende breking van de lichtstralen is in twee richtingen van het oog. Het oog of het hoornvlies is dan niet helemaal mooi rond, maar is ovaal van vorm. U heeft dan een vertekend en onscherp beeld op alle afstanden. Meestal blijft een cilinderafwijking in de loop van de jaren hetzelfde.

Verschillende oogafwijking (anisometropie)

Soms hebben de ogen een verschillende afwijking in sterkte. Dan is er een grote kans op het ontstaan van een lui oog. De hersenen ontvangen twee verschillende beelden: een scherp en een wazig beeld. De hersenen onderdrukken het meest wazige beeld, zodat de prikkel tot ontwikkeling van de gezichtscherpte van dat oog verdwijnt. Er ontstaat dan een lui oog. Een lui oog kan nog ontstaan tot de leeftijd van acht jaar.

Ouderdomsverziendheid (presbyopie)

Bij iedereen neemt op latere leeftijd het vermogen om de ogen voor dichtbij scherp te stellen langzaam af. Een bolle lens kan dit verhelpen. U krijgt dan een leesbril. Bij mensen met bijziendheid is in sommige gevallen de bril voor de bijziendheid bij het lezen niet meer nodig.

Dubbelzien

Bij dubbelzien kan een prismasterkte in de bril helpen. De prisma zorgt ervoor dat de twee beelden samenvoegen tot een beeld. Een prisma neemt de oorzaak van het probleem niet weg, maar kan de klachten wel verminderen.

Behandeling van oogafwijkingen

De meeste oogafwijkingen zijn te verhelpen met een corrigerende bril of contactlenzen.

Of u hiervoor in aanmerking komt, hangt af van:

- sterke van de afwijking;
- soort afwijking;
- verschil in sterkte tussen beide ogen;
- ontwikkeling van de ogen;
- samenwerking van de ogen;
- soort klachten;
- leeftijd.

U krijgt van de orthoptist uitleg over het dragen van een bril of contactlenzen. Voor kinderen tot twaalf jaar is een behandeling met contactlenzen slechts bij uitzondering mogelijk. U krijgt een recept mee voor de opticien. Bij uw zorgverzekeraar kunt u navragen of u de kosten vergoed krijgt.

Vragen

Heeft u nog vragen? Stel ze gerust aan de orthoptist.

Bij dringende vragen kunt u contact opnemen met de polikliniek oogheelkunde op werkdagen tussen 08.00 en 17.00 uur via telefoonnummer 088 – 70 68 980.

01/24